

Prof. zw. dr hab. Elżbieta Rudnicka-Fira

Kraków, 10. 09. 2019 r.

Katedra Języka Polskiego

Instytut Filologii Polskiej

Uniwersytet pedagogiczny im. KEN w Krakowie

Ocena dorobku naukowego, dydaktycznego i organizacyjnego **dr Ewy Zmudy** ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk humanistycznych w dyscyplinie językoznawstwo

1. Sylwetka Habilitantki

Dr Ewa Zmuda jest adiunktem w Instytucie Filologii Polskiej (Katedra Języka Polskiego) Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie. Magisterium w zakresie filologii polskiej uzyskała w tejże uczelni (ówczesna nazwa: Akademia Pedagogiczna im. KEN) w roku 2006. Należy zaznaczyć, że w 2010 roku otrzymała drugi dyplom magisterski, tym razem z teologii - na Wydziale Teologicznym Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie, co jest bardzo istotne i widoczne (połączenie tych dwóch dyscyplin wiedzy) w Jej rozwoju naukowym.

Zasadnicze bowiem miejsce w obszarze zainteresowań naukowych Habilitantki zajmuje szeroko pojęty język religijny, stanowiący znaczną część Jej dorobku naukowego, a połączenie tej odmiany polszczyzny z wiedzą teologiczną przynosi wymierne korzyści – pozwala spojrzeć na podejmowane zagadnienia bardzo szeroko, z wielu perspektyw badawczych; walorem zatem tych prac jest interdyscyplinarność.

Już w 2010 roku dr Ewa Zmuda obroniła doktorat, uzyskując dyplom doktora nauk humanistycznych w zakresie językoznawstwa na podstawie rozprawy doktorskiej pt. *Nazwy istot duchowych w pismach mistyków XIX i XX wieku*, napisanej pod kierunkiem dra hab. Macieja Mączyńskiego, recenzowanej przez prof. dra hab. Stanisława Koziarę oraz dr hab. Bożenę Sieradzką-Baziur.

Z biografii naukowej Habilitantki należałoby odnotować jeszcze kilka faktów, które odzwierciedlają się w Jej zainteresowaniach naukowych, mają też wpływ na pogłębione merytorycznie analizy interdyscyplinarne w publikacjach. Niewątpliwie przyczyniła się do tego wiedza uzyskana na studiach podyplomowych w zakresie logopedii oraz nauczania języka polskiego jako obcego i drugiego, a także zajęcia dydaktyczne prowadzone w Wyższym Seminarium Duchownym, Akademii Ignatianum na Wydziale Pedagogicznym czy w Uniwersytecie Papieskim Jana Pawła II w Instytucie Dziennikarstwa i Wiedzy o Mediach.

Dorobek naukowo-badawczy Habilitantki jest znaczny, a przy tym oryginalny, merytorycznie nośny, znacząco wzbogacający naszą wiedzę o języku, zwłaszcza religijnym, o miejscu w nim języka mistycznego, przybliży też pojęcia z zakresu teologii duchowości, poszerza wiedzę o antropologii, kulturze, wartościowaniu i in. W sumie opublikowała ok. 40 pozycji o charakterze ściśle naukowym, w tym 2 monografie autorskie oraz 3 artykuły w druku, nie licząc tekstów o charakterze popularyzatorskim, współredakcji i in. (o czym wspomnę w dalszej części recenzji). Jak wynika z załącznika 4a, dorobek naukowy dr Ewy Zmudy został znacznie wzbogacony po doktoracie (przed obroną doktoratu – 5 publikacji, w tym jedna współredakcja), nie tylko pod względem ilościowym, ale też jakościowo (pogłębiony i poszerzony w wielu aspektach), co w pełni uzasadnia procedurę habilitacyjną. Wyniki swoich badań publikuje w punktowanych, prestiżowych czasopismach, takich jak „Język Polski”, „Onomastica”, „Socjolingwistyka”, „Poradnik Językowy”, a także w innych o zasięgu międzynarodowym lub krajowym (m. in. „Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis, Studia Linguistica”) oraz w pracach zbiorowych (zob. zał. 4a, p. II. A), B), C). Dorobek naukowy Habilitantki ma zatem charakter pozalokalny, ogólnopolski, międzynarodowy i zasługuje na słowa uznania, co znajdzie uzasadnienie w dalszych partiach recenzji.

2. Ocena osiągnięcia naukowego (wynikającego z art. 16 Ustawy z dnia 14 marca 2003 roku o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki [Dz. U. Nr 65, poz.595, z późn. zm., znowelizowanej w 2011 r.]

Osiągnięciem naukowym stanowiącym podstawę dopuszczającą do wszczęcia postępowania habilitacyjnego na mocy w/w Ustawy, Habilitantka uczyniła monografię zatytułowaną *Imiona zakonne karmelitanek bosych (od XVII do 1. połowy XX wieku)*, wydaną w 2019 r. nakładem Wydawnictwa Naukowego Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, a

wydawniczo ocenioną przez prof. dr hab. Zofię Abramowicz, prof. UwB i dr hab. Halszkę Górny, prof. IJP PAN w Krakowie. Jest to rzetelna praca, oparta na bogatym materiale, dokumentująca imiona zakonne karmelitanek bosych, wpisująca się w nurt badań onomastycznych nad polską antroponimią. Należy zaznaczyć, że imiennictwo zakonne jako dział antroponimii nie doczekało się do tej pory całościowych, pogłębionych analiz – niniejsza praca jest zatem doskonałym uzupełnieniem tej luki.

Zanim przejdę do szczegółowego omówienia monografii pani dr Ewy Zmudy, chciałam podkreślić, iż powstała ona w wyniku żmudnych, wieloletnich badań (materiał obejmuje okres od XVII do 1. połowy XX wieku) – były to nie tylko kwerendy w archiwach klasztorów zakonów karmelitańskich, ale również w innych zakonach (m. in. w celach porównawczych), a ponadto wywiady z osobami zakonnymi oraz analiza źródeł teologicznych i wybranych rękopisów. Tak wielostronne podejście do badanego materiału onimicznego jest pomocne przy formułowaniu wielu tez i wniosków, wzbogaca niewątpliwie jego analizy, sytuując go w odpowiednim kontekście socjologicznym i powodując, że praca ma charakter interdyscyplinarny, co podnosi jej wartość. Wieloaspektowe spojrzenie na zgromadzony materiał wymagało zastosowania różnorodnych, interdyscyplinarnych metod badawczych, które oczywiście zostały w pracy trafnie wykorzystane, co należy dobitnie podkreślić i odnotować. Do opracowania obszernego, zróżnicowanego (także diachronicznie) materiału onimicznego Autorka zastosowała analizę obiektywno-dokumentacyjną, wzbogacając ją o ujęcie socjolingwistyczne (bardzo istotne w badaniach onomastycznych), a nawet stricte socjologiczne (kontekst socjologiczny jest bowiem ważny w badaniu specyfiki tej grupy społecznej). Bardzo istotne jest tu też podejście teolingwistyczne, wykorzystana w analizach wiedza teologiczna podnosi niewątpliwie walory pracy, wzbogacając ją merytorycznie. Na podkreślenie zasługuje zastosowana w monografii metoda statystyczna (tabele, diagramy, zestawienia liczbowe, czasem procentowe), dzięki której przedstawiane wywody, analizy i wnioski są jasne i logiczne.

Prezentowana monografia liczy 255 stron, składa się z *Wprowadzenia*, 8 rozbudowanych rozdziałów, *Podsumowania*, *Słownika imion karmelitanek...*, *Wykazu skrótów*, *Bibliografii* oraz *Aneksu*, który zawiera *Spis pełnych imion zakonnych nadanych w zgromadzeniu karmelitanek bosych omówionych w książce*.

Wprowadzenie zawiera istotne założenia i cel pracy, wskazuje różne metody badawcze wykorzystane w opracowaniu, uzasadniając ich zastosowanie, opisuje również wykorzystane źródła. Słusznie Autorka wprowadza tu także pewne rozstrzygnięcia terminologiczne, uściślając np. termin *imię zakonne*, pokazując sposoby funkcjonowania imion zakonnych we

wspólnocie zakonnej oraz wskazując różnice między imionami zakonnymi a imionami świeckimi.

Istotne są też informacje o zakonie karmelitańskim zawarte w następnej części rozprawy – dotyczą one nie tylko jego powstania ale też znaczenia, zarówno w Kościele katolickim, jak i na ziemiach polskich. Słusznie Autorka charakteryzuje najważniejsze elementy duchowości karmelitańskiej, ponieważ są one ściśle związane z analizowanym materiałem antroponimicznym.

W rozdziale trzecim został zaprezentowany stan badań nad polskim imiennictwem zakonnym (męskim i żeńskim). Jak się okazuje, dotychczasowe prace stanowią jedynie fragmentaryczne przyczynki do tego typu badań, a całościowej monografii na ten temat brak – niniejsza praca, o czym już wcześniej wspominałam, wypełnia tę lukę.

Bardzo ciekawe informacje i ważne dla dalszej analizy zgromadzonych onimów są zawarte w rozdziale czwartym. Opisała tu Autorka praktykę zmiany imienia w zakonie, zwłaszcza ewolucję tej praktyki w czasie (w różnych wspólnotach zakonnych) ze szczególnym uwzględnieniem zakonu karmelitańskiego.

W rozdziale piątym rozprawy, rozpoczynającym część analityczną, została omówiona geneza i motywacja zgromadzonych antroponimów, mocno podbudowana wiedzą teologiczną i informacjami o świętych i błogosławionych Kościoła katolickiego, oraz (jak pisze Autorka w autoreferacie (s.4) „jeśli wystąpiły (nie dotyczy to imion z nazewnictwa świeckiego) – zjawiska słowotwórcze służące do powstania poszczególnych imion”. Słusznie wprowadza tu Habilitantka podział imion zakonnych na pochodzące od nazw własnych i od apelatywów.

W analizach słowotwórczych zastanawia pewien drobiazg (niekonsekwencja): dlaczego derywaty *Ignacja* < *Ignacy* (s.75) czy *Salezja* < *Salezcy* (s.77), *Maurycja* < *Maurycy* (s.76) zostały utworzone wskutek derywacji afiksальной, a *Dionizja* < *Dionizy* (s.63) wskutek zmiany paradygmatu? Ponadto, może warto byłoby dokładniej omówić sposób tworzenia imion motywowanych apelatywami łacińskimi (bo inaczej powstało np. imię *Ancilla* < *ancilla*, a inaczej *Electa* < *electio*, i in. zob. s.79).?

W następnej części pracy Autorka przeprowadza analizę diachroniczną imion – omawia imiona w poszczególnych wiekach (od XVII do 1. połowy XX w.), uwzględniając podział na imię pierwsze, drugie i trzecie. Badania te poparte danymi statystycznymi pozwoliły ukazać stan onimiczny w badanych odcinkach czasowych, jak i zmiany, jakie dokonywały się na przestrzeni wieków. Ponadto, co jest bardzo istotne, ukazany został rozwój struktury imion, jednostki najpopularniejsze na przestrzeni wieków, a także imiona stałe, niezmiennie, obecne we wszystkich okresach oraz imiona nowe, zmienne, typowe dla danego czasu.

Bardzo interesujący rozdział siódmy prezentuje wyniki badań nad predykatami imion karmelitanek bosych, których analiza zostaje sprowadzona do analizy semantyczno-teologicznej (w obrębie 12 grup semantycznych zawierających struktury odsyłające do innych treści teologicznych). Największą frekwencję wykazały predykaty odsyłające do treści mariologicznych i chrystologicznych oraz do świętych Kościoła katolickiego. Ważne jest tu także ukazanie zmian, jakie zachodziły w tej części imienia na przestrzeni czasu.

W następnej części rozprawy Autorka zwróciła uwagę na zależność imion zakonnych karmelitanek bosych od imion chrzestnych (także w aspekcie diachronicznym), wyodrębniając kilka typów strukturalnych, według których imię chrzestne stawało się niekiedy częścią imienia zakonnego. Wyniki tych analiz zostały porównane z wynikami podobnych analiz dotyczących imion zakonnych męskich, co niewątpliwie wzbogaca merytoryczną wartość pracy.

Wartościowy jest również rozdział dziewiąty, który dopełnia tę wszechstronną analizę, przedstawiając imiona karmelitanek bosych na tle imiennictwa innych zakonów (funkcjonujących w Polsce w tym samym czasie, czyli od XVII do 1. połowy dwudziestego w.), tj. augustianek, bernardynek, dominikanek oraz wizytek). Imiona zakonne zostały rozpatrzone pod kątem trzech istotnych dla nich elementów, tj. struktury imienia, praktyki zmiany imienia oraz porównania zasobu imion karmelitanek bosych z zasobem imion zakonnych wybranych zakonów.

Rozważania teoretyczno-analityczne zamyka obszernie podsumowanie, w którym Habilitantka porządkuje swe interesujące wyniki badań, wskazując na najistotniejsze cechy imiennictwa zakonnego, na jego specyfikę, funkcjonowanie w poszczególnych wiekach, zasób, ewolucję itp., popierając je danymi statystycznymi, ilustrując tabelami, co w dużej mierze sprawia, że wnioski są klarowne, uporządkowane i wiarygodne.

Nie można pominąć też wartościowego słownika imion karmelitanek bosych omówionych w książce, obszernej (rozsądnie wykorzystanej) bibliografii oraz aneksu prezentującego spis pełnych imion zakonnych funkcjonujących w zgromadzeniu karmelitanek bosych w okresie od XVII do 1. poł. XX w.

Habilitantka podjęła się niełatwego zadania i wykonała go z sukcesem, porządkując i systematyzując dotychczasową wiedzę na temat imion zakonnych. Warto podkreślić, że badania i poglądy Autorki dotyczące podjętej w monografii problematyki, długo się krystalizowały i ewoluowały. Są to przemyślenia nieprzypadkowe – dojrzewały i przybierały swój kształt we wcześniejszych pracach (zob. *zał. 4a*), gdzie problem ten był przedstawiany w wielu aspektach i z różnej perspektywy.

Podsumowując stwierdzam, że przedstawiona monografia reprezentuje wysoki poziom naukowy, przyczyniając się do rozwoju polskiego językoznawstwa, a w szczególności antroponomastyki. Zaprezentowane wyniki badań ze względu na swój interdyscyplinarny charakter, ciekawą metodologię mogą służyć jako podstawa i punkt odniesienia w badaniach nie tylko językoznawczych, onomastycznych, ale również mogą być przydatne socjologom i teologom.

Stwierdzam, że przedstawione do oceny osiągnięcie naukowe dr Ewy Zmudy – monografia pt. *Imiona zakonne karmelitanek bosych (od XVII do 1. połowy XX w.)*, zasługuje na pozytywną ocenę i zgodnie z wymaganiami ustawowymi (art. 16 ust. 2 ustawy z dnia 14 marca 2003 r.) spełnia wymóg „znacznego wkładu autora w rozwój określonej dyscypliny naukowej”. Oceniana monografia wnosi istotny wkład w rozwój polskiego językoznawstwa – onomastyki, proponując interdyscyplinarne spojrzenie na nazewnictwo zakonne i uzupełniając luki w polskiej antroponimii. Habilitantka udowodniła swoją dojrzałość naukową, zaprezentowała rzetelny warsztat badawczy (wieloaspektowość analiz bogatego materiału, wykorzystując różne metodologie, aby osiągnąć najpełniejszy obraz swoich poszukiwań).

3. Ocena pozostałego dorobku naukowo-badawczego

Dorobek naukowo-badawczy dr Ewy Zmudy wykraczający poza oceniane wyżej osiągnięcie naukowe, obejmuje jedną monografię autorską, ok. 38 artykułów o charakterze ściśle naukowym (w tym 4 opublikowane przed doktoratem, 3 oczekują na druk, a 6 spośród nich to prace współautorskie) oraz 9 współredakcji opracowań zbiorowych.

Zainteresowania naukowe Habilitantki mieszczą się zasadniczo w obszarze szeroko pojętego **języka religijnego**. Spojrzenie na tę funkcjonalną odmianę polszczyzny z wielu perspektyw badawczych wiąże się niewątpliwie z ukończonym drugim kierunkiem studiów dr Ewy Zmudy – z teologią, o czym już wcześniej wspominałam.

W obrębie tego obszaru wiedzy znajdują się prace związane m. in. z **nazywaniem istot duchowych**. Należy tu wymienić przede wszystkim monografię pt. *Nominacje istot duchowych w pismach wybranych mistyków. Studium teolingwistyczne*, wydaną w 2012 r., stanowiącą poszerzoną wersję rozprawy doktorskiej Habilitantki. Jest to praca ważna, ukazująca problematykę nazywania istot duchowych w niebadanych dotąd przez lingwistów, tekstach mistyków, wykorzystująca metodologie z zakresu teolingwistyki oraz teorii deskrypcji określonych. Zostały tu omówione nazwania m.in. Matki Boskiej,

Trójcy Świętej, trzeciej osoby Trójcy Świętej, aniołów, demonów i in. Oprócz dogłębnych analiz szczegółowych konkretnego materiału, książka zawiera pogłębione rozważania teoretyczne, omawia najważniejsze założenia teolingwistyki (jej prekursorów, terminologii), pojęcia z zakresu teologii duchowości (mistyka i zjawiska jej towarzyszące). Są tu także rozważania na temat miejsca języka mistycznego w obrębie języka religijnego oraz założeń terminologicznych dotyczących nazw własnych. Doskonały aparat teoretyczny wykorzystany w analizie konkretnego (nietypowego, oryginalnego) materiału onomastycznego sprawia, iż niniejsza monografia zasługuje na najwyższe uznanie – i co ważne – jest to pierwsza polska monografia podejmująca badania nad językiem tekstów mistycznych.

Tematyka nazywania istot duchowych była podejmowana przez Autorkę jeszcze w trzech artykułach, wydanych w latach: 2012, 2013 i 2016 (zob. *zał. 3a*, s.7).

W obszarze zainteresowań Habilitantki a też **manuskrypty z VII i XIII w.**, rękopisy przechowywane w zakonach, pisane przez zakonnice. Teksty te niebadane wcześniej przez historyków języka są cenne, gdyż rzucają nowe światło na język tej grupy społecznej (wspólnoty zakonnej) oraz na średniopolszczyznę w ogóle. Ów wycinek zainteresowań Habilitantki, mieszczących się w obrębie języka religijnego, można określić jako **prace z zakresu historycznojęzykowych badań nad rękopiśmiennymi tekstami zakonnymi z doby średniopolskiej (XVII-XVII w.)**, zob. *zał. 3a*, s. 7. Można tu wskazać 10 artykułów (zob. *zał. 3a*, s. 8-9), które przedstawiają analizy zakonnych manuskryptów (tekstów zróżnicowanych gatunkowo), wykorzystując różnorodną metodologię badawczą, m. in. narzędzia pragmalingwistyczne (np. nadawca, odbiorca, typ i funkcja aktu mowy itp.), zob. art. 3, *zał. 4a*, s. 2., czy teorię pól leksykalno-semantycznych przy opracowaniu nazw pomieszczeń i sprzętów w klasztorze (art. 10, zob. *zał. 4a*, s. 5). Natomiast narzędzia socjolingwistyki i teorii pól leksykalno-semantycznych oraz analiza nazw wartości w XVII wiecznym rękopisie, zostały zastosowane w artykule pt. *Miejsce nazw wartości w języku zakonnic (na przykładzie siedemnastowiecznych rozmyślań dla nowicjuszek)*, zob. *zał. 4a*, s. 1. Wymieńmy jeszcze ciekawy tekst *Uwagi o śmierci i umieraniu w XVII-wiecznych medytacjach zakonnych (wybrane aspekty)*, por. *zał. 4a*, s. 2, w którym została wykorzystana metoda filologiczna – głównym obszarem analiz uczyniono tu leksykę zabytków, aby uchwycić sposoby językowego wyrażania postrzegania śmierci i umierania przez siostry zakonne. Rozmaitość problematyki podejmowanej przez Autorkę w analizach średniopolskich rękopisów dopełniają jeszcze inne artykuły, m. in. poświęcone świętości zakonnicy, rozumieniu świętości, dążeniu do

świętości itp.(zob. zał.3a, s.9) czy badanie ideonimów (*Tytuły tekstów modlitewnych (na materiale XVII-wiecznych modlitewników)*). Analizie językoznawczej została poddana również modlitwa – wykorzystana tu metodologia pragmalingwistyczna i teolingwistyczna doskonale obrazuje problem (zob. zał. 3a, s.9).Można dołączyć tu także przydatny artykuł na temat źródeł do badań językoznawczych (zob. zał.3a, s.9).

W nurt badań nad językiem religijnym wpisują się jeszcze inne prace Habilitantki – z **pogranicza językoznawstwa i teologii**, podejmujące problematykę **języka biblijnego** (2 teksty) oraz jeden mówiący o milczeniu w sytuacji religijnej (zob. zał.3a, s.10).

W obszarze zainteresowań naukowych dr Ewy Zmudy znajduje się również **onomastyka**, a tu należałoby wymienić prace głównie z zakresu **badania nad imiennictwem zakonnym** (zarówno żeńskim jak i męskim), widzianym jako specyficzna grupa antroponimii polskiej. Ukazało się 8 artykułów z tego zakresu, a 2 znajdują się w druku – dotyczą one różnych aspektów tego imiennictwa, jak np. charakterystyki imion określonego domu zakonnego, poruszają problematykę ich znaczenia teologicznego (odsyłając do angelologii katolickiej) czy wreszcie pokazują recepcję tych imion w wypowiedziach internautów (zob. zał.3a, s.10). Do dorobku dr Ewy Zmudy z zakresu onomastyki należałoby dodać jeszcze 2 współautorskie artykuły poświęcone **monografiom imion** (mieszczące się w kręgu antroponimii) oraz również współautorski artykuł z zakresu **chrematonimii** dotyczący nazw wspólnot modlitewno-organizacyjnych zrzeszających młodzież akademicką (zob. zał. 3a, s.11).

Zainteresowania naukowe Habilitantki dotyczą ponadto **zagadnień metodologicznych**, zwłaszcza teolingwistyki - opublikowała z tego zakresu 2 artykuły, w tym jeden współautorski (zob.zał.4a, s. 2 i s. 4; zał.3a, s.11). Problemy **frazeologiczne i paremiologiczne**, oparte głównie na materiałach dotyczących życia zakonnego prezentowane są w 2 artykułach (w tym 1. współautorski i 1. współautorski w druku, zob. zał.3a, s.12).

Mówiąc o zainteresowaniach badawczych Habilitantki, nie można pominąć **lingwistyki praktycznej**, a w tej przestrzeni - **logopedii i terapii małych dzieci**, z zakresu której opublikowała dwa artykuły, w tym jeden współautorski (zob. zał.3a, s.12). Z pracami z tego zakresu łączy się 1.artkuł wykorzystujący metodologię JOS, można tu również dodać drugą pracę, prezentującą językowe techniki perswazyjne stosowane przez trenerów personalnych. Następny (współautorski) artykuł dotyczy analizy semantycznej leksyki, użytej do tworzenia poszczególnych tytułów w czasopiśmie z okresu

międzywojennego skierowanego do panów, a współautorski tekst z zakresu **epistolografii** znajduje się w druku (zob. *zał.3a*, s.13).

W dorobku naukowym Habilitantki znajdują się również dwa współautorskie artykuły **recenzyjne i prace pod redakcją**. Należy podkreślić, że brała ona udział w pracach przy redakcji monografii wieloautorskich, w charakterze redaktora naukowego (do tej pory ukazało się 9 takich prac zbiorowych), zob. *zał.4a*, p. C), s. 7-8, gdzie w siedmiu z tych pozycji Autorka szacuje swój wkład na 33%, a w dwóch – na 50%. Ponadto, jak pisze w autoreferacie ”dwukrotnie wchodziła w skład redakcji tematycznej językoznawczego czasopisma *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis ...*”(zob. *zał.3a*, s.14).

Warto jeszcze podkreślić, że dr Ewa Zmuda przejawia sporą aktywność konferencyjną. Prezentowała wyniki swoich badań naukowych na 20 konferencjach naukowych, w tym 12 ogólnopolskich i 8 międzynarodowych, co dało jej możliwość wymiany doświadczeń z pracownikami naukowymi z innych ośrodków badawczych. Kilkakrotnie była też współorganizatorką ogólnopolskich konferencji naukowych (także z zagranicy).

Podsumowując tę część recenzji, stwierdzam, że zarówno pod względem merytorycznym, jak i ilościowym, dorobek naukowy dr Ewy Zmudy jest pokaźny i niewątpliwie odpowiedni dla osoby ubiegającej się o stopień doktora habilitowanego. Warsztat badawczy Habilitantki jest dobrze ukształtowany, a ona sama jest dojrzałą badaczką, świadomą wszelkich problemów związanych z jej bazą badawczą i zainteresowaniami naukowymi, które ciągle udoskonala, stosując różne metodologie do swoich naukowych poszukiwań.

4. Ocena działalności dydaktycznej, organizacyjnej i popularyzatorskiej

Osiągnięcia Habilitantki w działalności dydaktycznej, popularyzatorskiej i organizacyjnej są równie liczne i imponujące, jak w pracy naukowej. Od 2008 roku prowadzi różne typy zajęć językoznawczych na studiach stacjonarnych, niestacjonarnych i podyplomowych w Uniwersytecie Pedagogicznym w Krakowie. Jak już wcześniej wspominałam – prowadziła też zajęcia w innych uczelniach (Uniwersytecie Papieskim Jana Pawła II, Wyższym Seminarium Duchownym i Akademii Ignatianum) z zakresu nauki o języku, kultury języka polskiego i inne. Wypromowała 10 licencjatów (tematyka prowadzonych prac dotyczyła głównie onomastyki, frazeologii, leksyki socjolektalnej, językowego obrazu świata) oraz zrecenzowała 21 prac magisterskich i 19 licencjackich. Należy odnotować, że pełniła również funkcję promotora pomocniczego doktoratu, który

jest już sfinalizowany. Brała udział w programie Erasmus+(prowadziła zajęcia w Uniwersytecie Ostrawskim), jest również lektorką w Studium Nauki Języka Polskiego, gdzie prowadzi różne typy zajęć glottodydaktycznych. Dopełnieniem tej sfery działalności są też zajęcia logopedyczne prowadzone przez Habilitantkę z dziećmi w wieku od 2 do 11 lat w ramach Gabinetu Logopedycznego i Edukacyjnego.

Dr Ewa Zmuda posiada duże doświadczenie organizacyjne – czynnie włącza się w prace na rzecz Instytutu Filologii Polskiej, w latach 2013-2015 pełniła funkcję opiekuna roku na studiach niestacjonarnych II stopnia na kierunku filologia polska, a w latach 2016-2018 na studiach stacjonarnych. Od 2014 r. jest opiekunem Sekcji Językoznawczej Koła Naukowego Polonistów. Kilkakrotnie była członkiem komisji konkursowych (na stanowisko adiunkta i profesora), a w 2016 r. została członkiem Kolegium Elektorów do wyboru Rektora i Prorektorów. Jak już wcześniej wspominałam, brała czynny udział w organizacji konferencji naukowych (w latach 2010, 2014, 2016, 2017, 2018), a także w organizacji jubileuszu byłego pracownika IFP UP w Krakowie (w 2018 r.). Była też członkiem redakcji czasopisma „Edukacja Elementarna w Teorii i Praktyce”, wydawanego przez Wydawnictwo Naukowe Akademii Ignatianum (w latach 2012-2013), a od r. 2017 jest sekretarzem redakcji w czasopiśmie „Studia Linguistica” wydawanym przez Wydawnictwo Naukowe UP w Krakowie.

Należy podkreślić, że z aktywnością organizacyjną łączy się także działalność popularyzatorska Habilitantki. W latach 2017-2018 brała udział w Festiwalu Nauki (sprawując opiekę merytoryczną nad studentami i doktorantami przygotowującymi poszczególne wydarzenia o tematyce językoznawczej na tę imprezę).

Za pośrednictwem platformy szkoły Libratus przeprowadziła (w 2017 r.) webinarium nt. *Jak wspomagać dziecko w nauce czytania i pisania?*

Swoją działalność popularyzatorską dr Ewa Zmuda realizuje również w publikacjach popularnonaukowych, m. in. na temat języka mistyki czy refleksji nad motywem przebaczenia w literaturze polskiej, ukazujących się w czasopismach bądź w innych wydawnictwach katolickich (ukazały się 4 teksty).

Trzeba z uznaniem podkreślić, że w latach 2011-2014 dr Ewa Zmuda była w gronie autorów opracowujących podręczniki do religii dla trzech klas szkoły podstawowej, a także *Podręcznika metodycznego do religii dla IV klasy szkoły podstawowej*, gdzie potrafiła doskonale połączyć i wykorzystać swą wiedzę, zarówno z językoznawstwa, jak i z teologii (na co pozwalał interdyscyplinarny charakter tych podręczników).

Ponadto, Habilitantka w latach 2006 -2013 współpracowała z kilkoma wydawnictwami w charakterze redaktora prac naukowych i popularnonaukowych (zob. zał.3a, p.5.10, s.16).

Należy odnotować, że dr Ewa Zmuda udziela się też w organizacjach naukowych - od roku 2008 jest członkiem Towarzystwa Miłośników Języka Polskiego, a od 2015 r. członkiem Koła Współpracowników Zespołu Języka Religijnego organu Rady Języka Polskiego przy Prezydium PAN.

5. Konkluzja

Na podstawie powyższego omówienia i oceny dorobku naukowo-badawczego (w tym osiągnięcia naukowego, wskazanego jako podstawa postępowania habilitacyjnego) dr Ewy Zmudy, Jej dydaktycznej, organizacyjnej i popularyzatorskiej działalności, mogę stwierdzić, że osiągnęła już faktyczną samodzielność naukową i spełnia wymagania stawiane ustawowo w procesie habilitacyjnym. Jej bogaty dorobek naukowy, nośny merytorycznie, stanowi istotny wkład w rozwój polskiego językoznawstwa, znacząco przyczynia się do rozwoju uprawianej przez nią dyscypliny naukowej – onomastyki, zwłaszcza antroponimii widzianej z różnej perspektywy badawczej (teolingwistycznej, historycznojęzykowej, socjologicznej i in.). Umie znaleźć problem badawczy, stworzyć odpowiednią metodologię gromadzenia materiału, jego analizy i pokazania wyników badań w kontekście interdyscyplinarnym, co jest niezbędne do samodzielnego prowadzenia badań naukowych. Ponadto, znaczna aktywność konferencyjna, podejmowane obowiązki redakcyjne, wysoko oceniona działalność dydaktyczna, popularyzatorska i pełne zaangażowanie organizacyjne, upoważniają do jednoznacznej konkluzji, iż **dr Ewa Zmuda spełnia ustawowe wymagania stawiane habilitantom. Wnioskuje zatem do Komisji Habilitacyjnej, a za jej pośrednictwem do Rady Wydziału Humanistycznego Uniwersytetu Pedagogicznego im. KEN w Krakowie o nadanie jej stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk humanistycznych, w dyscyplinie językoznawstwo.**

prof. zw. dr hab. Elżbieta Rudnicka-Fira